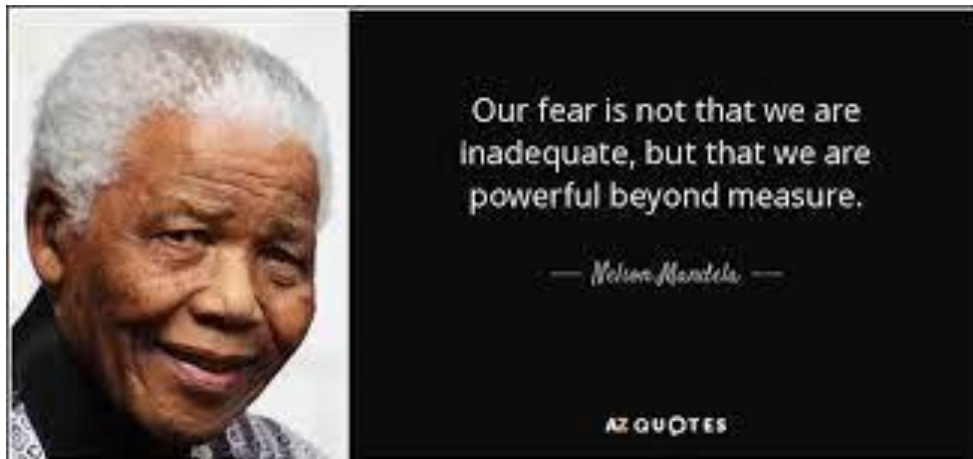

Oude Kerk, zondag 5 februari 2023

ZWO-dienst

ds. Johan Meijer

gelezen: Jesaja 43: 13-16 en Matteüs 5: 13-16

titel: Jezelf klein maken dient de wereld niet

overdenking

*Gemeente van onze Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God,*

Onze diepste angst is niet dat we ontoereikend zijn.

Onze diepste angst is dat we buitenmate krachtig zijn.

Het is ons licht,

niet onze duisternis die ons het meest bang maakt.

We vragen onszelf af:

*"Wie ben ik om briljant,
schitterend, getalenteerd en legendarisch te zijn?"*

Zowaar, wie ben je om dat niet te zijn?

Je bent een kind van God.

Jezelf klein maken dient de wereld niet.

Er is niets verlichts aan krimpen

zodat andere mensen om je heen zich niet onzeker gaan voelen.

We zijn geboren om de glorie van God die in ons is, tot uitdrukking te brengen.

Het is niet slechts in enkelen van ons aanwezig, maar in iedereen.

En als we ons eigen licht laten schitteren,

geven we onbewust toestemming aan andere mensen om net zo te zijn

Terwijl we bevrijd worden van onze angsten,

bevrijdt onze aanwezigheid automatisch de anderen.

Het was 1994, de wereld kende her en der hoopvolle ontwikkelingen, De Berlijnse muur was gevallen, de verhoudingen tussen oost en west leken iets minder scherp, er was groeiende welvaart, de Oosterscheldekering functioneerde als een symbool en als een waarheid dat ons nooit meer zo'n watersnoodramp als in 1953 kon overkomen en Nelson Mandela was vrijgelaten van zijn levenslange gevangenisstraf op Robbeneiland. Het tij was aan het keren en Mandela werd president. En bij zijn inauguratie sprak hij de woorden die ik zojuist citeerde, voor hem was het ook een citaat, want het is een tekst van de Amerikaanse Marianne Williamson. Een ijzersterke tekst, die een wereldwijde hit werd en voortaan heel vaak geciteerd zou worden. Je hoeft maar een paar woorden van de tekst te googelen en je komt bij de meest uiteenlopende sites van zelfontplooiing en innerlijk bewustzijn, van spiritualiteit en ik-versterkende talentgerichte therapieën en ook bij preken. En als deze preek op onze website staat, zal ook deze ergens tussen de tevoorschijn komen tussen de 245000 hits in 0,32 seconden als je de tekst van Williamson opzoekt.

Je bent een kind van God, Jezelf klein maken dient de wereld niet.

Deze woorden vatten treffend samen wat ons de Bijbelteksten van vanmorgen voorhouden. Jullie zijn mijn getuigen, spreekt de Eeuwige bij monde van de profeet Jesaja, Jullie zijn het licht voor de wereld, jullie zijn het zout van de aarde. Jullie zijn dat! Dus niet: jullie zouden het zoutend zout van de aarde moeten zijn, jullie zouden het lichtend licht moeten zijn. Nee, jullie zijn dat! Het is niet een opdracht, het is een constatering. Het is zo. En geen ge-ja-maar.

O, die tekst van Mandela is zo prachtig en die raakt me zo. Wat Jezus zegt is zo mooi, daar kan ik echt wat mee. Als dat waar was, als dat zo breed ervaren zou worden, waarom is wat we zien dan bijna stelselmatig het tegenovergestelde? Als de Bergrede van Jezus zo sterk is, dat die de allerbeste preek allertijden wordt genoemd, en als de toespraak van Mandela zijn miljoenen heeft verslagen, waarom is de wereld er dan zo beroerd aan toe?

Omdat die preek aller preken en die rede aller redes de mens niet goed uitkomt, ten diepste. Omdat het eigenlijk heel dwarse en provocerende teksten zijn. Heel profetisch dus, inclusief de teksten uit Jesaja, de profeet. En die teksten zijn bijna altijd dwars en roepend in de woestijn. Want ten diepste heeft de mens helemaal geen belang er bij om zoutend zout te zijn, lichtend licht, en om de wereld te dienen. Anders had de wereld sinds 1994 wel een andere ontwikkeling gekend en hadden wij een kleine 30 jaar later niet meer dagelijks gehoord over zo hoog oplopende spanningen tussen oost en west, dat het begrip derde wereldoorlog steeds vaker klinkt.

Die ontroerend mooie woorden van Jesaja, Jezus, Marianne Williamson en Nelson Mandela, fraai vormgegeven in glossy magazines, met zachte pasteltinten zijn ten diepste helemaal niet zo ontroerend mooi. Want probeer maar eens je zout echt te laten smaken, je licht echt te laten schijnen, je mening te echt laten horen en je word geweerd. Je wordt als ongezellig ervaren omdat je een waarheid aan het licht brengt die niet gewaardeerd wordt. Wat ik om me heen zie gebeuren en helaas, ik zeg het maar eerlijk, ook wel in mezelf, is dat mensen steeds voorzichtiger worden in hun uitingen, steeds gereserveerder, steeds meer politiek correct. Want je moet wel voorzichtig zijn, anders loop je gevaar dat er kritiek op je komt, of je wordt tegengewerkt. Doof liever je licht en maak de maaltijd iets minder pittig. Maak je klein, want anders val je te veel op. Verschuil je achter de mening van de meerderheid, leg je

neer bij de gemeenschappelijke opvatting. Doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg. En communiceer vooral indirect, achter ruggen van anderen om. Schreeuw het uit op de sociale media, scheld zo hard je kunt op twitter, maar verberg je achter je veilige scherm. Een enorm grote keel opzetten is ook een vorm van je klein maken en dat is supersneu. Passief agressief, dat is de trend.

Je bent een kind van God, Jezelf klein maken dient de wereld niet.

Dat is nou precies wat Jezus ook bedoelt. Zet je licht niet onder een korenmaat, maar laat het schijnen. Dat deed Hijzelf ook. Heer, het licht van uw liefde schittert, we zingen het straks. Maar vertalen we het ook, accepteren we wat Jezus ook tegen ons zegt, dat wij licht van de wereld zijn en zout van de aarde?

Het is ons licht, niet onze duisternis die ons het meest bang maakt

Dat is waar, meer dan waar. Met onszelf klein maken, schuilhouden, hebben we een belang, een eigenbelang. Maar wat zonde is dat, dat wij het licht eigenlijk nauwelijks aankunnen. Dat we dan maar dag in dag uit ons verbergen, jij in jouw klein hoekje en ik in t mijn. Wat zullen ze wel niet van me zeggen als ik tevoorschijn kom, wat krijg ik over me heen als ik echt zeg wat ik vind en voel?

In de duisternis kun je je veilig voelen, want dat is bekend terrein, daarin voel je je geborgen. Dat zit tot in de kleinste haarvaatjes in de mens ingebakken, en wat zonde is dat! Ja echt zonde, in de meest letterlijke zin van het woord: je bestemming missen. Je vleugels ingeklapt laten.

Ooit, ik kon het bijna niet geloven, kregen wij als beginnende predikanten een oefening bij de nascholing. Niet-angstige-aanwezigheid heette de oefening, non anxious presence, want een goede oefening heeft natuurlijk een hippe engelstalige naam. Durf je op je voeten te staan? Met je knieën van het slot? Of sta je te wiebelen? Dat laatste dus en verkijk je er niet op: degene met de grootste mond of de meest imponerende verschijning staat ook te wiebelen, want hoe groter het ego hoe kleiner het hartje. Wat een toer was dat om ons op onze voeten te zetten en op onze plaats. Neem je ruimte in, maak je niet te klein. Want door ruimte in te nemen, geef je de ander ook ruimte. Wat klinkt dat tegenstrijdig he? Door ruimte in te nemen, geef je de ander ook ruimte. En: door je licht te laten schijnen, zet je een ander ook in het licht. Door te zeggen wat je voelt, nodig je de ander ook uit om opener te zijn. *Terwijl we bevrijd worden van onze angsten, bevrijdt onze aanwezigheid automatisch de anderen.*

Het lijkt allemaal zo voor de hand liggend, wat Jesaja zegt, wat Jezus zegt, wat Mandela zei. Maar het is een razendingewikkelde toer om te accepteren dat jij licht bent en zout, dat jij echt kind van God bent en je niet te klein te min of te onbelangrijk te voelen. Het is een dagelijkse strijd om te kunnen geloven dat je het waard bent. Maar je bent het. Niet omdat ik dat zeg, maar omdat God dat zegt. En ontzag voor de Eeuwige hebben betekent ook om dat eens diep in ons door te laten dringen.

Jullie zijn het licht van deze wereld. Een stad die op een berg ligt kan niet verborgen blijven.

Amen

